

Bosse Ericsson - rese bland släggkämpar

2008-11-25

Idrottsmuseet i Göteborg ligger på Kviberg och bildades 1983. Det är en sagolik skattgömma för den som är intresserad av idrott och dess historia. Har du inte besökt det än så rekommenderar jag ett besök å det varmaste. Man ger dessutom ut en årsbok benämnd IDROTTSARVET. I den senaste utgåvan (december 2008) finns en lång och oerhört intressant artikel om svensk skäggkastning i allmänhet och Bosse Ericsson i synnerhet. Författare är Reine Jonsson som i fjolårets bok även publicerade en sällsynt läsvärd betraktelse över löparen Arne Andersson.

Artiklen om Bosse är i sin originalversion 29 sidor lång och det är en fascinerande skildring av släggkastningens utveckling i Göteborg, Sverige och världen.

Reine är vänlig nog att låta oss publicera artikeln även på vår hemsida. Självt har Reine en bakgrund som friidrottare friidrottare i Vikingen i slutet av 50-talet, främst löpning.

Han skriver själv:

"En envis bristning bak vänster lår fick mig att 1959 köpa en Crescent racercykel för 125 kr. Därefter var jag cykelsporten i våld och tävlade på olika nivåer 1959 - 1976.

Har ett genuint intresse för idrottshistoria, varje epok tävlar under sina förutsättningar, många resultat som idag möts med en axelryckning är värda all respekt! Kampen individer mellan är alltid lika intressant vilka resultatnivåer man än tävlar på."

Här följer Reines artikel: ***Bosse Ericson - rese bland släggkämpar***

När irländaren Patric O'Callaghan i sitt fjärde kast berövade Ossian Skiöld slägguldet i Amsterdam 1928 skrevs idrottshistoria. Efter 800 år av brittisk överhet hade irländarna 1922 lyckats frigöra sig och utropa Irländska Fristatens suveränitet, O'Callaghans medalj var den första någonsin i den unga nationens historia.

Visserligen hade till USA utvandrade irländare under sin nya nations flagga dominerat den tidiga slägghistorien, men först nu, när den irländska fanan hissades på den olympiska segermasten, fick irländarnas stolta släggtradition sin rättmätiga utmärkelse.

Den 22-åriga O'Callaghan var en ung patriot med ett starkt socialt engagemang. Extremt studiebegåvad var han redan i slutfasen av sina läkarstudier, med tiden skulle han bli legendarisk både som idrottsman och brinnande visionär inom irländsk sjukvård.

Patric O'Callaghan – Irland

Ossian Skiölds slägguld hade av vår expertis betraktats som en självklarhet, hans svenska rekord från 1927 löd på 53,85, nu nådde han bara 51,29 och begreppet "den svenska ärans olycksdecimeter" valsade genom sportspalterna. I de valkiga släggvävarna blev silvermedaljen till en besvikelsens obetydlighet - ändå kunde han med stor heder skiljas från sin uppgift!

Efter släggtävlingsens tre inledande kast hade Skiöld med sina 51,29 haft en överlägsen ledning framför O'Callaghans 49,46. Bo Ekelund, vår svenske representant i organisationskommittén, berättade i efterhand att Skiöld då kommit till honom och sagt: "den där irländar'n har slagit släggan i buren ett par gånger, jag tror den står för nära för honom". Ekelund hade då sett till att buren gjorts större, och i sitt fjärde kast nådde den 188 cm långa O'Callaghan 51,39 – segerkastet!

Skiöld mätte bara 181 cm och hade utan tvekan fått bättre plats. Hans dröm om olympisk seger hade legat djupt rotad, sedan nyårsdagen hade han inte missat en enda träningsdag, men hellre ett gediget silver än ett orättmätigt guld!

Han var en släggringens gentleman, historien rymmer fler av hans sympatiska egenart.

Traditionen att kasta smedhammare

För att förstå tyngden av O'Callaghans guldmedalj får vi gå långt tillbaka i historien. Smedhammarens gestalt för dådkraft och andlig styrka fanns sedan urminnes tider invävd i den keltiska kulturen, ur denna källa hämtade våra vikingar, under västligt rövarstråt, Tors hammare.

Traditionen att mäta styrka genom smedhammarkast uppkom tidigt, redan på 300-talet fördes den vidare och etablerades i det skotska höglandets idrottsfester. Det vi idag kallar kulstötning tillkom när kanoner kommit i bruk och soldaterna började använda kulorna som tävlingsredskap, antikens stenstötning innefattade betydligt tyngre tingestar.

På 1500-talet var det inom brittisk högadel mode att kasta slägga och kula. Despoten Henrik VIII (1491-1547), mest känd för sina sex äktenskap och att ha låtit avrätta två av sina hustrur, beskrivs som en stor entusiast. Efterhand avtog dock intresset och grenen dog mer eller mindre ut.

Med industrialismens genombrott i början av 1800-talet växte en mer homogen idrottsrörelse fram och många klassiska grenar återkom i moderniserad form. 1866 togs släggkastning upp vid de årliga kamperna mellan Oxford och Cambridge och samma år även vid de engelska mästerskapen. Ett mer enhetligt regelverk började därmed skapas, vikten gjordes likformig med kulstötningens, 16 pund (7,258 kg). Ännu hade dock redskapet

ett vanligt träskافت och obegränsad ansats, man kastade under språng och mätte från tåspetsen.

Efterhand lärde man sig att mer effektivt utnyttja centrifugalkraften och kring 1880 revolutionerades grenen. Det fyrkantiga smedsläggehuvudet ersattes med ett ovalt metallklot, träskافتet byttes mot en högst 4 fot (121,92 cm) lång järnkätting och utrymmet för ansatsen begränsades till en cirkel med högst 9 fots (274,3 cm) diameter.

På 1890-talet började man använda skaft (sträng) i form av stålwire med dubbla triangelformade handtag och slägghuvudet omformades till ett sfäriskt klot vars ytskikt inte fick vara av mjukare material än mässing. Bakom denna utveckling låg till USA utvandrade irländare. Efterhand försvann det ena handtaget, med händerna mer samlade kunde kraften i sista draget göras mer koncentrerad.

1896 minskade man diametern i kastringen till 7 fot (213,36 cm), densamma som för kulringen. Omsider har smärre regeljusteringar gjorts, strängen får inte vara tunnare än 0,3 cm med en töjningsgrad på högst 1 cm och diametern på slägghuvudet får inte understiga 12 cm. Orsaken till den senare ändringen är att man på 1970-talet började använda oerhört dyra volframsläggkor som höll regelrätt vikt men kunde ha ett mindre slägghuvud.

Det brittiska maktutövandet hade fått irländarna att känna hopplöshet, under senare delen av 1800-talet skedde en massiv utvandring till USA. 1878 kom eldsjelen William Barry som ung student till New York, med sig hade han sin keltiska slägghetradition. Kring denna gemenskap samlade han vilsna landsmän och etablerade inom New York Athletic Club (bildad 1868) en irländsk slägghetgemoni som skulle bli historisk. Irländarna gjorde sig bemärkta som stadiga rättskaffens män och blev efterhand till en solid rekryteringsbas för New York-polisen.

John Flanagan införde rotation med tre svängar och förbättrade i omgångar 1896-1909 världsrekordet från 44,80 till 56,12. 1913 kastade landsmannen Patric Ryan 57,77, det världsrekordet stod oöverträffat i 25 år! Behöver man tillägga att de båda var New York-poliser?

Göteborgska pionjärer

Till Sverige kom släggan från Skottland i sent 1880-tal, grenen fick tidigt ett starkt fäste i Göteborg. Ur protokollet från den första allmänna tävling ÖIS arrangerade (6.9 1891) kan läsas:

"12:e afd släggekastning, 4 kast med 7 kg:s slägga, det bästa räknas. 1:sta priset: Silfvermedalj Hr Sigfrid Edström för 15,7 meter".

Den 21-årige segraren skulle sedermera bli en internationell idrottsdiplomat på högsta nivå, vår kanske mest inflytelserika ledare genom alla tider, idégivare till IAAF (ordförande 1913 – 1946) och IOK-ordförande 1946 – 1952.

Redan vid de första svenska friidrottsmästerskapen i Helsingborg 1896 fanns släggan på programmet. Fram till och med 1917 dominerades SM av göteborgare med titlar alla år utom 1910 och 1911 då Arvid Åberg från Norrköping vann.

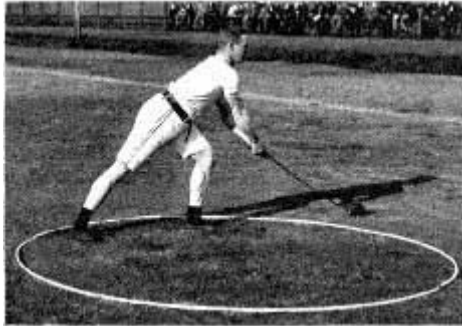
När man stiftar bekantskap med dessa kraftfulla göteborgska pionjärer finner man många gemensamma drag: humor, kreativ företagsamhet och inte minst socialt ledarskap!

En kort presentation kan vara av intresse:

Carl Helgesson, ÖIS, (1871-1951) kastade 31,23 vid en "rekordtäflan" i Balders Hage den 8 september 1895, den noteringen gällde sedan som svenskt rekord. Han klarade endast ett rotationsvarv men höll sig ändå stadigt runt 30 meter och vann fyra raka mästerskap 1896-99. Dessutom vann han SM i kula, diskus och antik femkamp samt år 1898, då endast en viktklass fanns, även i brottningsfinal. "1896 var jag också i brottningsfinal men brydde mig aldrig om att ställa upp på grund av den pöbelaktiga hemmapubliken i Helsingborg". Brottningsfinalen ingick vid denna tid i friidrottens mästerskap.

Helgesson var en framsynt entusiast som tidigt insåg att idrottsrörelsen måste ha en nationell organisation, 1895 initierade han tillsammans med Wilhelm Friberg det möte på Valand som mynnade ut i bildandet av Svenska Idrottsförbundet, åren 1899 – 1909 var han styrelseledamot. Betecknande nog blev han Stor Grabb nr 1 inom svensk friidrott.

1907 tog han initiativ till byggandet av Walhalla idrottsplats. Genom hans försorg kunde budgeten på 40 000 kr hållas och även inbegripa en "välklädd invigningsfest". Med noggrannhet övervakade han sedan sitt verk: "när Helgesson gick sina inspektionsrundor gällde det att ha allt i ordning" sa legendariske Oscar Gunnarsson, senare även ansvarig för Slottsskogsvallen. Till saken hör att Gunnarsson, född 1883, från början var smed men med fingertoppskänsla av Helgesson handplockades till sitt ansvarsfulla värv. Vid OS i Stockholm var Helgesson högste ansvarige för brottningsturneringens 171 deltagare. Med tiden blev han välbeställd, 1898 startade han en handelsrörelse som gav god försörjning.

Carl Helgesson kastar slägga år 1897.
Den äldsta bilden på en göteborgsk släggkastare.

Carl Sandberg, Göteborgs AK och Lyckans Soldater, vann SM åren 1900 – 1903. Han hade en mer utvecklad teknik och nådde som bäst 38,90. Han var född 1876 och även han en god brottare med SM-segrar 1897, 1900 och 1902. Sandberg var välväxt, 193 cm - 95 kg, och arbetade som handelsagent. När han fyllde 50 år fick han frågan hur han tränade under sin aktiva tid. "Övningarna fick i regel inskränka sig till min dagliga morgongymnastik och det invanda uppvärmningsmönster jag halvtimmen innan tävlingarnas begynnande med stor omsorg utarbetat. Under övrig tid lade mitt arbete tyvärr hinder i vägen."

Albin Pettersson, ÖIS, anonym i historien i övrigt, tog 1906 SM-titeln på mediokra 33,26.

Eric Lemming, Lyckans Soldater och ÖIS, (1880-1930) gästspelade på SM-tronen 1904, 1905 och 1907 – 1909. Hans teknik var bristfällig, "kastade diskus med släggan". Fram till 1909 hade utkasten vid svenska tävlingar oftast skett från fyrkantig ring, nu flyttade man, efter internationellt mönster, in i kulstötningsringen och gjorde också om rekordtabellen. Med sina 43,27 blev Lemming den förste officiella svenske rekordhållaren. Om han på allvar gått in för grenen hade han säkerligen nått betydligt bättre resultat, spjut och diskus låg honom dock varmare om hjärtat. När Arvid Åberg 1911 kastade 45,18 och snodde hans rekord specialtränade han dock någon tid, varefter han med sina 46,81 återtog det! Lemming var en otrolig tävlingsmänniska - under artistnamnet "Eric Otto" tog han för övrigt SM-brons i slägga så sent som 1922. Från 1916 tävlade han för ÖIS.

Nils Linde, ÖIS, (1890-1962) vann SM 1912 - 1914 och nådde som bäst 46,32. Han deltog vid OS i Stockholm 1912 och Antwerpen 1920 med två sjundeplatser som resultat. Efter avslutad karriär nådde han hög status som bokbindare och fick titeln hovbokbindare. Robert "Slägga" Olsson, ÖIS, (1883-1954), som vann titeln åren 1915 – 1917 blev den siste i raden av göteborgska släggpionjärer. Han arbetade i sin ungdom som bibliotekstjänsteman vid Stadsbiblioteket, ett för "branschen" mycket ovanligt yrke. Senare i livet etablerade han sig som fabrikör i Borås. "Slägga" deltog i OS 1908, 1912 och 1920 och blev som bäst 4:e man i Stockholm. Med ett personligt rekord på 49,08 var han den snabbaste och tekniskt mest utvecklade av de tidiga göteborgskastarna, dessutom verkligt allround med SM på 4x100 m 1904 och mängder av DM-tecken i olika grenar. Under 25-talet år var han en entusiastisk pådrivare och flitig poängplockare för ÖIS i kampen om Standaret – dessutom "en livfull gamäng med värmande omtanke". Vid invigningen av Walhalla IP den 6 september 1908 bar han ÖIS-fanan - ett talande bevis för kamratlig uppskattning!

Polisen kopplar grepp

För att bli polis i gången tid fordrades stadig kroppsbyggnad och gott sinnelag, egenskaper som väl lämpade sig för utövare av tunga kast, följdriktigt fick dessa grenar starkt fäste inom kåren. Under mellankrigstiden dominerades släggringen av ordningsmakten.

Karlstadspolisen **Carl Johan "Massa" Lind**, (1883-1965), vägde dryga 90 kg men var bara 1,72 lång och egentligen

för kort för släggkastning. Det handikappet kompenserade han dock genom snabb rotation, 1912 blev han förste svensk över 50 meter (50,00), sitt bästa resultat nådde han 1922 med det svenska rekordet 52,21. Massa deltog i fyra OS 1912 – 1928, hans silver 1920 i Antwerpen var den första europeiska släggmedaljen. Han har blivit en släggans kultfigur, i polishuset i Karlstad finns hans staty och Massa Lind Fan Club (MLFC) arbetar idogt för att popularisera grenen.

Eskilstunakollegan **Ossian Skiöld** (1892-1961) blev Massas arvtagare, 1927 förbättrade han dennes rekord till 53,85. Silvermedaljen i Amsterdam 1928 (51,29) blev karriärens höjdpunkt, i Paris 1924 var han femma (45,28) och i Los Angeles 1932 fyra (49,25). Tränaren Martin Jansson hade stor del i framgångarna, under hans ledarskap (från 1926) utvecklade den då 34-årige veteranen sin teknik avsevärt, hans svenska rekord stod i nio år. Skiöld var en mycket uppskattad humanist, hans jovialiska lugn hade lika stor inverkan på aggressiva busar som på nerviga idrottsgrabbar.

Gunnar Jansson (1897-1953) var arbetskamrat med Skiöld och inspirerades av honom att tidigt börja kasta slägga. Förtjänstfullt efterträdde han sin läromästare, de heroiska landskampssegrarna mot Tyskland 1934 och 1935 bär i hög grad hans lågmälda signum! Båda gångerna kan han tacka sin kamrat Ossian Skiöld för mental uppbackning.

Den första segern togs i Stockholms Stadion vid den klassiska kampen 1934, den andra och mer dramatiska, vid femlandskampen i Berlin året efter. För att Sverige skulle ha ens en teoretisk chans att vinna var han i tävlingens absolut sista kast tvingad att passera Erwin Blaks 51,66 - efter en olidligt utdragen mätprocedur stod det slutligen klart: 51,76!

Den svenska ärans olycksdecimeter från 1928 var revanscherad!

Jansson hade ofta trassliga tävlingsnerver: *"var hämtade du din kraft till detta formidabla kast?"* undrade Jerring i radio. *"Jo, innan jag åkte hit kastade jag bra mycket längre än Ossian på DM och då sa han till mig: om du inte blir sjuk nu i Berlin måste du i den här kanonformen orka minst 52 meter! Ossian vet vad han talar om så det var bara att suga i!"*

I efterhand erkände Skiöld för Eskilstunakuriren att han medvetet hållit igen för att stärka Gunnars självkänsla, *"men det där var sista gången jag skänkte honom en DM-plakett"*.

Den tyska släggskolan

Den infekterade stämningen under landskampen mot Finland 1931 gjorde att man tills vidare beslöt upphöra med utbytet. Svensk friidrott hade efterhand vuxit sig mycket stark och vi fick svårt att hitta andra jämbördiga motståndare. Förhandlingar inleddes med Tyskland och en landskamp avtalades att äga rum på Stadion i september 1934. Våra motståndare ville dock inte ha släggan med på programmet, grenen hade få utövare i hemlandet, men Svenska Idrottsförbundet stod på sig och fick till sist sin vilja igenom.

Efter nazismens genombrott 1933 hade all tysk idrott förstatligats, stora resurser ställdes till förfogande för anläggningar, instruktörs- och träningsverksamhet. Det svenska släggkravet väckte en sovande björn, med tysk grundlighet tillsattes en arbetsgrupp som fick till uppgift att inför OS 1936 få fram konkurrenskraftiga kastare, till ansvarig utsågs Sepp Christmann (1895-1977). Han hade varit sprinter och mångkampare men på grund av krigsskador tvingats ge upp sin karriär, under femtotalet år hade han istället verkat som tränare och instruktör inom så skilda områden som friidrott, tennis, gymnastik och fotboll. Christmann var en skarp analytiker med sinne för tekniska detaljer, därtill en god pedagog som med brinnande entusiasm kunde förmedla sina kunskaper.

Med opåverkat sinne tog han sig an den komplicerade släggtekniken, han engagerade den 27-åriga Leni Riefenstahl till att noggrant dokumentera den irländska skolan. Det visade sig vara ett genidrag, Riefenstahl gjorde ett utomordentligt arbete och anförtroddes sedan att göra den officiella tyska dokumentärfilmen om OS. Den filmen blev, sina inslag av påtvingad propaganda till trots, ett epokgörande mästerverk.

Tyskland hade traditioner inom diskus och kula, ur denna kategori rekryterade Christmann sina adepter. Släggans män var traditionellt av *"köttbulleformat"* men Christmann prioriterade explosivitet framför kroppsvolym, han insåg att fotarbetet kunde göras mer dynamiskt. Ökad fart innebar att kastaren mer kunde *"hänga"* mot släggan och därmed få den i en större cirkel - ju större cirkel desto mer kraft i utkastet! När

rotationsaxeln förflyttades från kroppens mittpunkt till vänster höft minskade kroppsviktens betydelse som "motdrag" mot släggan. Dessa skolfysikens grundlagar insåg Christmann att bättre utnyttja.

Det irländska utkastet var från "nästan axelhöjd", Christmann förordade en lägre position som i ett sista "svep" gav bättre kraft och samtidigt riktade redskapet snett uppåt för en högre bana.

Att kunna koordinera rytmkänsla med kraftfylld dynamisk snabbhet betyder allt – det lyckades pedagogen Christmann efterhand med även hos sina hundrakilosbjässar! Ett ganska udda inslag i träningsmetodikerna var balettlektioner för dansmästare.

Genombrottsmän för hans idéer blev polismannen Erwin Blask (1910-1999) från Ostpreussen, och snickaren Karl Hein (1908-1982) från Hamburg. 1936 kastade 11 tyskar över 50 meter.

Warngårds bragdbrons

Delar av den irländska idrotten administrerades märkligt nog från London även efter landets självständighet. 1933 framförde friidrotten krav på att få bilda ett eget irländsk förbund, vilket engelsmännen motsatte sig. Vid IAAF:s kongress i Stockholm 1934 gick britterna mot ett inval av det nya irländska förbundet, därmed uteslöts irländarna från internationella mästerskap. Inför OS i Berlin 1936 ställde sig all irländsk idrott solidarisk med friidrotten vilket medförde att Irland uteblev helt.

Därmed fick inte Blask och Hein inte mäta sina krafter med suveränen Patric O'Callaghan som vunnit slägguldet både 1928 och 1932, den nya tyska stilen fick inget klassiskt irländskt motstånd – men väl ett skarpt blågult genom Fred Warngård!

Han var en 29-årig frisk fläkt, endast 86 kg tung och 180 cm lång representerade även han den nya snabba tekniken, personrekordet var dock inte bättre än 52,74, ytterligt goda tävlingsnerver kompenserade dock i hög grad.

Inför minst 100 000 åskådare i den kokande Olympiastadion stortrivdes han, med sina 54,03 raderade han i tredje kastet ut Ossian Skiölds nio år gamla svenska rekord (53,83) och låg då två bakom Erwin Blask (55,04). I nästa omgång passerade Karl Hein med 54,70, men Warngård svarade med 54,83! I omgången därefter ökade Hein till 54,85 medan Warngård hade 53,30. Inför slutomgången blev det pompösa preludier när Adolf Hitler plötslig gjorde sin entré, i denna yra vräkte Hein iväg släggan hela 56,49, därmed var guldmedaljen givetvis klar.

Warngård satsade vilt men flög ur ringen. Hans bronsmedalj var dock odiskutabel och blev uppmärksammas som spelens bästa svenska friidrottsprestation, Henry Kälarnes brons på 5 000 ansågs mer turbetonat sedan Salminen vid ingången till sista varvet snavat på sargen.

Fred Warngård var ett utomordentligt ämne till världskastare, han förenade på ett unikt sätt naturlig motorik med brinnande vinnarinstinkt. Hans intresse för elitidrott var dock begränsat, ett analytiskt reflekterande sinnelag gjorde honom till engagerad och kunnig kriminalinspektör i Malmö.

"På fritiden fördjupar jag mig gärna i facklitteratur, människans motiv till sina handlingar intresserar mig i hög grad". Han var före sin tid – idag är kriminalpsykologi högsta mode när det gäller att skapa gärningsmannaprofiler.

Warngård fortsatte dock att tävla, halvtränad höll han god svensk elitklass en bra bit in på 40-talet. 1950 gick han bort endast 43 år gammal.

Svensk släggkastning tappar mark

Den kraftfulla tyska inbrytningen vitaliserade i hög grad släggkastningen, under Sepp Christmanns ledning förbättrades det tyska rekordet åren 1934 - 38 med nästan tio meter. 1938 fanns i Tyskland 18 kastare över 50 meter – i Sverige endast 6.

Vid svensk-tyska landskampen i Stadion den 27 augusti 1938 kastade Erwin Blask 59,00, Patric Ryans 57,77 från 1913 kunde äntligen förpassas till historien. Blasks rekord kom sedan att stå i tio år innan ungraren Imre Nemeth överträffade det med 2 cm, på 35 år förbättrades alltså rekordet endast 1,25 m.

1938 inträffade en svår incident vid en släggtävling i Eskilstuna och Svenska Idrottsförbundet införde en regel om obligatorisk skyddsbur. Släggkastarna fick svårare att komma in på friidrottsgalorna, det utökade säkerhetskravet tog resurser i anspråk som inte stod i proportion till publikintresset. Medeldistanslöpningen låg i tiden, 1938 hade vi 8-10 man under 4 minuter på 1500 – 1945 62! Under motsvarande period höll sig antalet släggkastare över 50 meter oförändrat kring 7-8 man.

Gamla "köttbulekämpar" som Ossian Skiöld och Gunnar Jansson hade nu gjort sitt, Warngård hörde den nya eran till, men han hade som bekant andra intressen.

Genom outsidersen Oscar Malmbrant blev det en oväntad svensk bronsmedalj vid EM i Paris 1938. Han var brandman i Stockholm och hade blivit svårt skadad vid ett fall genom ett golv, satt ett tag i rullstol, men bet ihop med intensiv kraftsport och prövade som 28-åring 1931 släggan på skoj. 1932 blev han sensationell svensk mästare, 1938 var han som bäst och nådde då 52,93.

Men återigen skulle släggan återvända till Göteborg!

Obadjas grabb

En försommarkväll på Slottsskogsvallen år 1937 fångades Martin Janssons hökögon av en kraftfull yngling som med livfull entusiasm tycktes vilja pröva det mesta: *"jag insåg genast att här var ett storämne till kastare, i den väl tilltagna muskelmassan slumrade explosiv kraft"*.

18-åringen hette Bo Ericson, i sina ådror bar han ett idrottsligt arv. Pappan hette egentligen Olof och var född 1885, i göteborgska idrottskretsar dock mest känd under sitt andra dopnamn Obadja som han fått efter en av de minst kända profeterna i Gamla Testamentet. Namnet Obadja hade något av Orientens mystik över sig, det ingav respekt och personen som bar det levde väl upp till sitt rykte!

Tidigt hade han fångats av den snabbt framväxande idrottsrörelsen, kraftsporter som brottning och kast passade hans fysionomi. 1908 vann han IFK Göteborgs första DM i friidrott då han kastade 59,72 i sammanlagd diskus (bästa och sämsta hand). Vid samma tävling vann den med tiden legendariske IFK-ordföranden Herbert Johansson stavtävlingen på 2,90. Ännu idag gäller Obadjas 66,52 i sammanlagd diskus som klubbrekord för IFK!

Den 28 januari 1919 föddes sonen Bo. Dryga två månader dessförinnan hade första världskriget bringats till vapenstillestånd, sakta kunde en förbättring av de kärva levnadsvillkoren skönjas. Livsbejakande optimism blev också kännetecknande för Bo, sura miner får man leta efter förgäves ibland alla de foton som dokumenterar hans framgångsrika karriär.

Pappa Obadjas idrottsintresse fanns i generna, idog uppmuntran gav extra glöd. Tidigt var Bo ett energiskt vattendjur, som 9-åring vann han SÖ:s flitpris över 50 meter, året därpå den sammanlagda poängtävlingen över samma distans och 12 år gammal erövrade han skölden som Göteborgs bästa skolsimmare. Ett varmt intresse för simning och vattenpolo fanns kvar livet ut, 100 m fritt gjorde han på 1.09.

Som 16-åring började han träna brottning i ÖIS, redan året därpå mötte han Ivar Johansson och fick givetvis stryk, men överraskande i tidigt skede med en respektlös nacksving. 1937 blev han västsvensk juniormästare i lätt tungvikt, segrade i Morgon-Tidningens juniorbrottnings och förlorade i Halden knappt på poäng mot norske mästaren Erling Knutsen – utan tvekan var han ett ämne till storbrottare i de tyngsta klasserna. En demoraliserande axelskada fick honom dock att avbryta karriären.

I friidrotten fick han utlopp för all inneboende energi, sin massiva byggnad till trots (188 cm, 103 kg), sprang han 100 meter på 11,6 och hoppade 6,02 i längd, som 16-åring hade han kastat 34,80 i diskus (senare som bäst 46,17). Anlag saknades inte!

"Jag prövade både kula och diskus, men det var den spännande "schwungen" i släggringen jag tänkte på, Martin Janssons gedigna kunnande och kamratliga trygghet fick mig att känna nyfikenhet och våga tro på mig själv".

Bo hade kommit rätt, redan debutåret 1937 vann han DM på fina 43,10 och 1938 satte han nytt distriktsrekord med 49,17 – i raketfart gick karriären mot stjärnorna!

Med stormsteg mot toppen

1939 etablerar han sig på allvar i eliten: *"ett av mina allra största ögonblick var när jag under en träning på Surte idrottsplats den våren för första gången kastade över 50 meter, då kände jag en mental spärr släppa"*. På försommaren noterar han också sitt första tävlingsresultat över 50 meter (50,13). Vid SM på Stadion i augusti månad blir han trea på 49,34.

"20-åriga Bo Ericsson från Göteborg var en trevlig bekantskap, ännu lite valpig i hullet men utan tvekan ett ämne till storkastare, trevlig, ambitiös och med ett sjutusanhumör!" skrev DN.

Efter SM togs landslagen till matcherna mot Finland A och B ut, men Bo blev ratad. Detta tänkte honom i hög grad, i ren ilska satte han veckan senare göteborgskt distriktsrekord med 51,50 – sårad fåfänga gav gnistrande tävlingshumör!

1940 gav 49,02 en ny bronsplats vid SM, nu ansågs han mer etablerad och fick tillsammans med Oscar Malmbrant representera Sverige i B-kampen mot Finland på Stadion. Där blev han knappt slagen av Sulo Heino (51,67), men hans 51,10 var klart bättre än vad A-kampens mannar Tryvelli och Backlund presterade i Helsingfors.

"Göteborgaren Bo Ericson tycks stå på samma nivå som förra året, men har, om intresse finns, utan tvekan framtiden för sig!" skrev IB i sin årskrönika.

Jo, intresse fanns - 1941 skulle det lossna ordentligt för den ambitiöse 22-åringen! Den 18 juli debuterar han i A-landslaget och vinner på 50,88 mot Ungern på Slottsskogsvallen. Noterbart är att Ungerns 24-åriga Imre Nemeth blev fjärde (och siste) man på blygsamma 47,78. Den blott 75 kilo tunge ungraren skulle sex år senare komma under Sepp Christmanns inflytande och då utvecklas till världens absolut bästa släggkastare 1948-51.

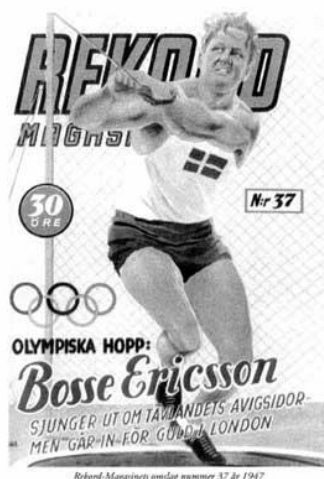
Vid SM på Stadion några veckor senare vinner Bo titeln på medelmåttiga 51,60 – men vad gjorde det, efter 24 år var en göteborgare tillbaka på SM-tronen! Nu inleder han sin tioåriga era som svensk släggkonung, i matchen mellan Förbundet och Pressen vinner han på storfina 54,80 - bara 3 cm bakom Fred Warngårds klassiska bronskast från 1936!

"22-åringen kastar med stor energi och ett oerhört driv i sista svepet. Han lägger in alla sina 103 kilo i kastet – fenomenalt stark, lätt och snabb på foten, mjuk i kroppen och med ett brinnande tävlingshumör. Börjar ofta beskedligt men ökar efter hand och avslutar i de flesta fall med sitt längsta kast" skrev Sven Lindhagen i IB.

Den verkliga fullträffen kommer vid Göteborgsspelen den 14 september då Bo i regndis och utan stimulerande konkurrens vräker iväg släggan hela 56,66, för säkerhets skull har han två kast på exakt samma centimeter - Warngårds svenska rekord överträffas med 1,83 meter!

Från åskådarpåplats applåderas han av varmt engagerade föräldrar – uppmuntran skänker delaktighet.

Nya tyska stjärnan Karl Storch (57,08) var den ende i världen som kastade längre 1941.

Bosse pryder omslaget på klassiska Rekordmagasinet

Söker nya vägar

Liksom pappa Obadja hade Bo i tidiga år börjat vid Tullverket, 1942 sökte han tjänstgöring i Sundsvall där förbundstränaren och släggentusiasten Hugo Sjöblom var stationerad. Sjöblom var född i Åbo 1893 men flyttade 1916 till Katrineholm där han visade goda ledaregenskaper. 1920-23 var han friidrottstränare i Norge men återkom 1924 och anställdes då av Svenska Idrottsförbundet för placering i Norrland. Märkligt nog bodde han kvar i Norrköping och utvecklade där en släggkoloni med brottaren Göran Backlund, SM-vinnare 1939 och 1940, som främsta namn.

Under Sjöbloms inflytande skärpte Bo sin förmåga att under tävling kunna rätta tekniska fel, därmed vann han mer skärpa i sina avslutande kast och kunde nå en jämnare resultatnivå.

1942 blir det med fina 55,07 en ny ohotad SM-seger, inom Sverige saknade han konkurrens. Men hans framsteg hade ett pris: släggan blev en förutsägbar enmansshow som tappade i publikintresse, haussen kring Gunder och Arne gjorde grenen relativt ointressant.

I början av september 1942 lyckades man dock få hit en liten tysk trupp för tävlingar på Stadion och i Malmö, i denna ingick den legendariske löparen Rudolf Harbig (1913-1944) och släggkastaren Karl Storch (1913-1992). Den senare ingick i Christmanns ursprungliga grupp men var till en början Blask och Hein underlägsen, nu hade han dock blommat ut och slog Bo klart vid båda tillfällena (57,60 - 56,37 resp 57,32 - 54,78).

"På träning kastade jag 1940 60,40, nu har militärtjänstgöringen gjort mig stel och otymplig". Den 1,84 cm långe Storch vägde 110 kg men ägde ändå en förbluffande snabbhet.

Bo var mäktigt imponerad: *"jag var nere i 95 kg för att bli snabbare, men då var jag för lätt, 103 kg känns som bäst. Att Storch kan vara så snabb imponerar, speciellt som han inte tycks vara fulltränad".* Christmanns grundteknik utgjorde skillnaden!

I slutet av september gjordes genom ett krigshärjat Europa en äventyrlig landskampsresa till Budapest. Flyget till Berlin fungerade bra, därifrån blev det via Wien en äventyrlig tågresa i svår sensommarheta. Men väl på plats noterade Bo en ny landskampsseger, denna gång på 54,43, Imre Nemeth blev tvåa på 52,68.

1943 var Bo tillbaka i Göteborg och noterar två enkla landskampssegrar i de båda matcherna mot Danmark. Mot Ungern blir det jämnare, denna gång är Nemeth bara 61 cm bakom (52,81 – 52,20). SM-titeln vinner han utan besvär på goda 55,10.

"Umedalen" utmanar

1944 kunde inga landskamper genomföras, i krigets slutskede visste ingen vad de hårt trängda tyskarna skulle ta sig för, ute i Europa rådde kaos. När den internationella konkurrensen uteblev blommade en inhemsk släggopponent ut: Erik "Umedalen" Johansson.

Han var född 1904 i Stora Skedvi i Dalarna och således 40 år fyllda när han på allvar började konkurrera om en landslagsplats. I sin ungdom hade han sprungit 100 m på goda 11,2 och spelat en del fotboll i Sätters IF, av en slump blev han "på äldre dar" släggkastare.

En sommarkväll 1934 tränade han "energifylld" sprinterlöpning på Sala Idrottsplats. Just denna kväll slumpade det sig att släggentusiasten Hugo Sjöblom var på besök hos Sala IF. Några dagar senare skulle föreningen ha klubbmatch i friidrott och saknade släggkastare. Sjöblom fick frågan: *"ser du någon här som skulle kunna hoppa in?"*. Efter en stunds omtänksamt funderade pekade han, bland ett trettiotal tränande, ut Erik Johansson. *"Han har snabbhet, är kompakt byggd och verkar ha god motorik"*. Erik vidtalades och ville gärna pröva på. Tekniken var svårlärd, men i klubbmatchen kastade han i alla fall 27,42. Därmed var en låga tänd, innan säsongen var över hade han kastat 36,75!

I Västerbotten verkade Hugo Sjöblom, en person som betydde mycket för Erik. När Umedalens nyinvidga mentalsjukhus i Umeå hösten 1934 sökte personal tog han chansen att flytta dit, erfarenhet från Sätters sjukhus fanns. Tusentalet intagna och lika stor personal gjorde Umedalens sjukhus till den största arbetsplatsen i regionen, fem km väster om Umeå centrum växte ett eget litet samhälle upp.

Genom sammanslagning av Backens SK och Grubbe IF bildades i januari 1935 Umedalens IF – idrotten hade framträdande roll som fritidssysselsättning, en ny idrottsplats invigdes 1936.

Eriks entusiasm var starkt bidragande till att friidrotten kom med från starten. Under årtal hade han i obemärkthet dragit sig fram som ordinär fotbollsspelare och sprinter, i sen timma hade hans idrottsliv tillförts ny energi, inom honom hade tänts en eld av äregirig åstundan att få visa vad han verkligen dög till – i släggan såg han nu sitt livs utmaning!

Hösten 1934 inledde Erik en målmedveten satsning mot släggeliten. Styrkan var lättast att öva upp, snabbt nådde han DM-framgångar i den något udda viktkastningen (15 kg), 1939 blev han SM-trea på 14,66. Hans 17,40 står ännu idag som distriktsrekord för Västerbotten.

Med idog vilja utvecklade han efterhand sin släggteknik, 1936 kastade han 41,12, 1937 45,01 och 1938 vann han sitt första DM - det skulle bli ytterligare fem i svit! Umedalens IF hade en kader av kastare över 40 meter, vintertid tränade man på sjukhusets vind och nästan året runt arrangerade man träningstävlingar.

Efter tålmodiga årsförbättringar var Erik slutligen etablerad i vår yttersta släggelit: 1938 - 44,76, 1939 - 48,72, 1940 - 50,41, 1941 - 52,36, 1942 - 52,83, 1943 - 52,91.

1942 blev han SM-trea på 50,17, 1943 sju på svaga 46,17, "kunde inte kasta med solen i ögonen". Med sina 52,91 var han dock statistisk Sverige-trea bakom Bo (55,98) och Evert Linné (53,41) år 1943.

Men 1,70 cm och 86 kg var knappast ideala mått för en släggkastare, nu hade Erik dessutom hunnit bli 39 år – många ansåg toppen vara nådd för den åldrande släggfakiren.

Överraskande "vinterrekord"

Så var dock ingalunda fallet - 1944 tog han steget upp till obestridlig tvåa bakom suveränen Bo. Vid SM på Stadion hade han länge ledningen, först i sitt sista kast lyckades "mäster" passera med 17 ynka centimeter (52,46 – 52,29) – ingen hade pressat honom så på flera år!

Söndagen den 29 oktober fick TT:s kvällsnyheter idrottsvännerna att haja till: *"Nytt svenskt rekord i släggkastning har satts av Erik Johansson, Umedalens IF. Den nya noteringen lyder på 56,98"*.

Hur hade detta gått till? Omständigheterna kring rekordkastet krävde noggrann redogörelse! I rekordrapporten till Svenska Idrottsförbundet intygas att: *"redskapet vägts på apoteksvåg, släggsträngen och kastets längd tre gånger kontrollmätts med stålåttband, kastplanen avvägts av lantmätare som konstaterat att utkastet gjorts från en punkt 1,5 cm lägre belägen än nedslagsplatsen"*. Rapporten är undertecknad av ordföranden i Västerbottens Idrottsförbund Gunnar Björnwall, respekterad ledarprofil och oförvitlig tjänsteman vid Länsstyrelsen i Umeå, tillika initierad Norrlands-korrespondent för Idrottsbladet (signaturen "Björn").

Hans namn vägde givetvis tungt vid Förbundets behandling, en liten brasklapp tillfogade dock Björnwall i sin IB-krönika: *"hade inte närvarit vid själva tävlingen utan i efterhand tillkallats för att vidimera de fakta som då presenterades"*.

"I utkastet råkade jag halka till med vänsterfoten, det gav nog extrafart åt släggan. Kan man hålla sig mjuk och varm är det en fördel att kasta i tunn och klar vinterluft, förra söndagen, när jag kastade i motsatt riktning, hade jag 55.30".

"I sin storleksklass är nog Erik världens bästa kastare, betänk att han, för att undvika markislag, tvingats korta sin sträng med 2 cm" sa Sjöblom.

Den 6 november godkänns rekordet av Svenska Idrottsförbundet vilket gör "Umedalen" till europaetta 1944 - åtta i världen genom alla tider! Att sätta rekord under sådana förhållanden var något helt nytt, en atmosfär av mystik bildas kring 40-åringen som så okonventionellt slagit sig in i världseliten.

"Roligt med konkurrens, men jag tycker rekord skall slås vid riktiga tävlingar, själv har jag många gånger kastat riktigt långt på träning men det är inga resultat jag fäster stort avseende vid" sa Bo till GP. Utan tvekan ville han ta tillbaka sitt rekord!

Polis i Karlstad

Friidrottsgalorna byggdes på 40-talet kring medeldistanslöpningen, teknikgrenarna fanns i nåder med som utfyllnad. Bo Ericsons överlägsenhet och de rigorösa säkerhetskraven innebar att släggan fick extra svårt att hävda sig.

Med "Umedalens" märkliga rekordkast skapades dock en ny nerv, skulle Gunder-Arne kunna få sina motsvarigheter i släggringen? Hade den femton år äldre veteranen kraft att på allvar kunna utmana mästaren?

Utan tvekan hade Bo kört fast, hans personbästa (56,66) låg tre år tillbaka i tiden, nu sökte han något nytt: 1945 blir han polis i Karlstad och byter klubb till Karlstad-Göta. Hade möjligen den 62-årige Massa Lind sitt finger med i spelet?

Som 41-åring gör "Umedalen" 1945 landslagsdebut mot Danmark. Under året utkämpas två matcher mot vår södra granne, Bo vinner givetvis två solklara segrar. Vid matchen i Stockholm blir "Umedalen" tvåa, men i Köpenhamn ett par veckor senare får han ge sig för Vigo Petersen och mot Finland återtar trotjänaren Evert Linné sin plats. Bo Ericson förblir obesegrad och vinner även SM-titeln med god marginal, mellan tvåan "Umedalen" och trean Linné skiljer dock bara 4 centimeter (51,47-51,43) och på fjärde plats återfinns göteborgaren Filip Karlsson, jämnårig klubbkamrat med Bo, på 50,14.

Karlsson hade 1935 börjat som brottare, vunnit 5 DM och JSM 1943. Slägga prövade han för första gången 1942 och redan året därpå blev han SM-femman på goda 51,43! En envis axelskada tvingade honom 1944 att helt ge upp brottningen, nu blev det istället hårdatsatsning på släggan. Mest på skoj utövade han även tyngdlyftning (102,5 kg i ryck, 132,5 kg i stöt) och blev JSM-tvåa 1946. Bästa släggresultatet (54,04) presterade han märkligt nog som 38-åring år 1957.

Släggan hade ett starkt fäste i Västsverige under 40-talet. Evert Linné (1910-1969) var kriminalkonstapel och tävlade för Elfsborg. Han kom från släggstaden Eskilstuna och hade 1932 inspirerats av poliskollegan Ossian Skiöld att börja tävla. 1936 flyttade han till Borås och blev samma år uttagen till Berlin-OS (12:e på 47,61). Linné vann aldrig något SM men var idog medaljör och mångårig landslagspartner till Bo, stabil runt 51-52 meter men hade svårt att nå längre, 53,95 i Borås 1946 var hans topp. Polisbröderna Berndt och Evert Sund från Tidaholm (födda 1918 och 1920) tangerade eliten med sina 49-50 meter.

Bo Ericson förblev ohotad etta även under 1945, "Umedalen" var alltför ojämn och saknade förmåga prestera toppresultat när det verkligen gällde. Deras årsbästa skiljde dock inte mer än knappa metern, med sina 56,04 respektive 55,13 stod de i nationell särklass.

"Umedalen" tar SM och rekordet – Bosse EM

I Karlstad gick Bo inte nämnvärt framåt och 1946 återvänder han till Tullverket i Göteborg, samtidigt byter han klubb till ÖIS. "Umedalen" rör också på sig, vintern 1946 säljer han sin villa i Umeå och flyttar till Lund för en tjänst på Vipeholm, en institution av samma karaktär som Umedalens sjukhus.

"Med min flytt till Skåne och MAI kan jag förlänga säsongen minst tre månader," 42-åringen brinner av ambition - siktar mot landslaget och sommarens EM i Oslo! Bo är givetvis självskrivnen, men kampen om den en andra släggplatsen står vidöppen mellan "Umedalen" och Evert Linné.

I finnkampen, som går i Helsingfors, får "Umedalen" förtroendet och blir tvåa på 50,86 efter suveräne Bo (53,75). Det resultatet övertygade dock inte, vid SM på Stadion veckan senare har Linné stor chans att snuva honom på EM-platsen.

Men denna dag visar Erik intensitet och skärpa, redan från början tar han ledningen och når i sitt tredje kast segerresultatet 55,92, Bo får nöja sig med silvret på 54,82 och Evert Linné blir trea på 52,31 - "Umedalens" EM-plats var odiskutabel!

EM i Oslo 22-25 augusti 1946 var den första stora idrottsfesten efter kriget. Arrangemangen gnisslade på sina håll, men entusiasmen var stor och i det vackra sensommarvädret var Bislet alla fyra tävlingsdagarna fyllt till sista plats.

I släggtävlingen, som avgjordes första tävlingsdagen, fick deltagarna använda sina egna redskap. Vid besiktningen av dessa ålades "Umedalen" att byta sitt släggklot då höljet var av bly. Regeln att ytskiktet inte fick vara av mjukare material än mässing hade funnits sedan släggans barndom, nog var den bekant - tog han ändå en chans att slägga skulle kunna slinka igenom?

Sjelva tävlingen bjöd inte på någon större spänning. Bo vann klart på 56,44 före "Umedalen" på 53,54. Enda egentliga dramatiken uppstod när arrangörerna av misstag råkade markera ett av Eriks kast med engelsmannen Clarks flagga, varvid svensken råkade peta ner sig själv till tredjeplatsen. I nästa kast ökade han dock och säkrade sin silvermedalj. Men prislistan förblev felaktig, det kast britten "fick" av "Umedalen" blev aldrig korrigerat, ungraren Nemeth gick därmed miste om en solklar bronsmedalj.

I tävlingen deltog dansken Gunnar Christensen, en 33-årig polisman från Odense, OS-deltagare i Berlin på 200 och 400 meter och flerfaldig dansk mästare på dessa distanser (22,7 och 49,3 som bäst). Under kriget hade han tjänstgjort i Köpenhamn och börjat med slägga, 1946 blev han dansk mästare på 49,77 men i Oslo endast 10:e på blygsamma 45,94.

Christensen hade en kontakt som göt släggor med rykte att vara av speciellt god kvalitet. Efter provkastning beställde "Umedalen" två dylika "projektiler" för leverans under hösten, kostnaden stod hans förening MAI för.

Nya "Umedalen"-rekord underkänns

En "Greklands-fest" på Stockholms Stadion firar den 13 september 1946 50-årsminnet av de första olympiska spelen. Släggtävlingen går i skymningen, med hjälp av fosfor får man redskapen att flamma som eldklot mot kvällshimmelen – det blir en annorlunda tävling som med sina ljuseffekter fascinerar publiken och inspirerar till stordåd.

"Umedalen" kastar 57,03 och överträffar därmed sitt eget svenska rekord, Bo blir tvåa på 56,21. Rekordet godkänns dock inte då det konstateras att "Umedalen" kastat med den blyslägga som underkänts i Oslo, segern i tävlingen får han dock behålla. Mellan raderna anas Bosses frustration: *"missunnar honom inte segern, men jag kastade i alla fall längst med regelrätt redskap"*.

Erik är dock helt inriktad på att få sitt rekord, under hösten tävlar han i stort sett varje vecka, ibland ett par gånger. I säsongens 55:e tävling, onsdagen den 4 december, når han äntligen sitt mål. Det är tio plusgrader och vindstilla på Malmö IP och i sitt tredje kast når han 58,16, ende medtävlaren Stig Östbring, Lunds Atletklubb, stannar på blygsamma 38,22. Rekordmannens kastserie är imponerande, sämsta kastet lyder på 55,38 och ett är längre än 58,16 men underkänns på grund av övertramp. Ett tiotal entusiaster applåderar artigt det släggkast som officiellt endast överträffats av tysken Erwin Blask's världsrekord (59,00) från 1938.

På Svenska Idrottsförbundet får man ny huvudvärk, efter djuplodande studier i paragrafdjungeln hittar man slutligen bestämmelsen att en tävling måste ha minst tre startande från tre olika klubbar för att få kallas nationell, rekord kan inte sättas vid tävling på lägre nivå. Rekordet blir inte godkänt, sannolikt var det "Umedalens" tidigare "vinterrekord" från 1944 som föranlett en skärpning av begreppet "nationell tävling".

Olika personligheter

1946 invaldes Håkan Lidman i Svenska Idrottsförbundets styrelse, Bo Ericson utsågs att efterträda honom som landslagets kapten. Bo var välbalanserad och hade ordets gåva i tal och skrift, karaktären stämde väl in på den traditionella bilden av "släggpappa". Under den jovialiskt lättsamma ytan dolde sig dock ett hett tävlingshumör och ett starkt rättspatos som kunde få humöret att svalla. Han var inte rädd att framföra obekväma synpunkter som de aktivas röst mot ledare och arrangörer.

"Den som inte har råd att idrotta skall hålla sig borta", hade dollarmiljonären Avery Brundage sagt vid IAAF-kongressen i Oslo 1946. Det var ett uttalande som retade Bo:

"Idrotten är knappast förbehållen en privilegierad överklass, anpassa den istället till dagens levnadsvillkor! Jag skall satsa över OS i London, men därefter har jag helt enkelt inte råd. Mitt tävlande har inneburit att jag stannat upp i befordringsgången på Tullverket, som familjeförsörjare måste jag ta ansvar, ära och medaljer ger inte bröd"

på bordet”.

Dessa tankar var ”Umedalen” helt främmande, idrotten var den axel kring vilken hela hans tillvaro kretsade. Även han var familjeförsörjare men aldrig hördes ett ord om ekonomisk knapphet, han tog det som en förmån att få idrotta.

Inför säsongen 1947 hade han bytt efternamn till Umedalen. Från nyårsdagen var han i tävlingsfarten hela vintern, *”rekord är till för att slås, jag struntar i att mina fjolårsresultat inte blev godkända, i år skall jag ändå överträffa dem!”* Han var nu 43 år fyllda, i folkbokföringen medelålders, men i sinnet fortfarande en nyfiket äregirig yngling!

Umedalen imponerar

I mitten av maj 1947 kastar Erik imponerande 56,48, Bo intar en betydligt lägre profil. Deras första möte äger rum i Malmö söndagen den 8 juni med den förstnämnde som storfavorit. Men Bo är laddad och vinner klart på eget årsbästa 55,35, hemmasonen klagar på förkylning och når bara 52,43.

I Södertälje onsdagen därpå har han dock tillfrisknat, iförd färggranna mockaskor med rekordtjock sula vinner han enkelt på storfina 55,06, tvåa blir Agnar Larsson (51,55) och trea Hammarbys ishockeyback Rune Johansson (50,35). Den sistnämnde kastar några kast med Umedalens slägga och sätter ett prydligt nytt personligt rekord, aldrig tidigare hade han varit över 49 meter!

Förbundstränaren Gösse Holmér kontrollerar misstänksamt redskapet, han noterar att slägghuvudets infästning mot strängen gjorts med en ögla av pianotråd, något han aldrig tidigare sett, men som inte uttalat förbjuds i regelboken. Den gängse infästningen är med svirvel, ett litet icke töjbart metallblock med rotationsrörlig anslutning. *”Umedalen gör inget av en slump, kanske ger denna anordning extra svikt i utkastet”*, säger Gösse, någon vägning av redskapet gör han dock inte.

Dagen efter kastar Umedalen 55,76 i Eslöv och Bo 53,71 i Falköping, de båda kombattanterna undviker noggrant varandra tills vidare.

Den 22 juni tävlar Umedalen i Ljusdal, på plats finns förbundsfunctionärerna Tage Ericsson, Gösse Holmér, Gösta Olander och Konrad Andersson. Tävlingen utgör den traditionella avslutningen på ”Ljusdalsveckan”, en årligen återkommande drillning av norrländska friidrottslöften. Umedalen är blek och tafatt men vinner ändå på föga imponerande 50,89, Einar Söderqvist, Örnsköldsvik, blir tvåa på 49,97 och Allan Ringström, Härnösand, trea på 49,80 - de båda norrländslöftena är hotande nära! Samtliga redskap vägs, mäts och granskas av sakkunnig expertis, allt är i exemplarisk ordning – ingen anmärkning kan anföras.

Ett betydande ”hack” noteras dock i Erik Umedalens resultatkurva, han kastar 4 – 5 meter sämre än i de närmast föregående tävlingarna, till Ljusdal reste han utan tvekan med vissheten om att alla redskap skulle bli minutiöst kontrollerade!

Äntligen rekord i riktig tävling

Fredagen den 4 juli drabbar Bo och Erik samman i säsongens andra duell. Det sker i härligt högsommarväder på lilla gemytliga Örnros i Örebro. *”När jag fick se att Bo fanns med i tävlingen förstod jag att man måste kasta riktigt långt, kanske till och med sätta rekord. Därför skaffade jag ett intyg från Konsum i Örebro om att min slägga höll rätt vikt”. Intyget löd: ”Härmed intygas att företedd kastslägga betingar en vikt av 7,260 kilogram. Vägningen har skett på av Statens Kontrollnämnd besiktigad väg. Gotthard Persson, Butikschef.”*

Rekord blir det också, i sitt fjärde kast når Umedalen 57,41, alla hans kast är längre än tvåan Bosses 53,39 - tala om förkrossande överlägsenhet!

”Härligt att få bevisa att mina rekordkast inte varit falsarier”. Vinkande med rekordsläggan springer Erik ett improviserat ärevarv, generöst skriver han autografer och stortrivs, hans spontana glädje och otvungna uppträdande vinner publikens hjärta, varma applåder smattrar!

Av en händelse finns MAI:s styrelseledamöter Waldemar Stavne och John Barnstedt på plats. Stavne insisterar

på att släggan åter skall vägas: *"det har ju varit så mycket snack"*. Våg finns inte på Örnros, i bil åker man till en lagerlokal, Umedalen handhar ömsint sin rekordslägga, vägningen visar på ett helt regelrätt redskap.

Tisdag 8 juli drabbar släggeliten samman på Stadion, Bo vinner på 54,10 före Linné (51,02) och Filip Karlsson (50,77), Umedalen föredrar Växjö där han noterar hela 56,03!

I Trollhättan dagen efter möts Erik och Bo för tredje gången. Med granna 56,83 anger Umedalen redan i första kastet tonen, därefter blir hans aktion av betydligt sämre kvalitet, det verkar nästan som han håller igen!

Filip Karlsson ber få låna hans slägga och förbluffar med ett nytt personligt rekord på hela 55,45 - 3,5 meter bättre än hans gamla! Därmed passerar han Bo, som i sitt sista försök även han ber få låna Umedalens *"dunderredskap"*. Det blir 56,78, 12 cm längre än han någonsin gjort! Ändå är han 6 cm bakom Erik som vinner på sina inledande 56,83.

Resultaten är av världsklass, tävlingen den bästa någonsin svenskar emellan. Vaktmästare Bergström får välförtjänt beröm för sin snabba släggring på Edsborg, men det är mest kring Umedalens slägga tankarna kretsar.

"Strängen är kortad med 2 cm till 120 cm, kanske är det modellen för mig. Det jag tappar i rotationsradie kanske jag vinner i stabilitet och snabbhet" tyckte Bo. *"Aldrig har jag varit snabbare och fått mer snärt i utkastet,"* sa Filip.

Funderade Erik möjligen över dessa tingens ordning under sin hemresa till Lund? Torsdagen den 10 juli var han i tjänst på Vipeholms sjukhus, dagen efter skulle han återvända till Göteborg, fredagskvällens *"Julispel"* på Slottsskogsvallen skulle bjuda stor dramatik!

"Osannolikt idrottsbedrägeri"

Släggatmosfären var nervöst laddad inför årets fjärde duell mellan Bo och Umedalen. Den plötsliga resultatexplosion i Eslöv, Växjö, Örebro och Trollhättan hade på förbundshåll sått frön av oro, samtliga noteringar var nådda med Eriks redskap. Från Stockholm skickades Tage Ericson att diskret övervaka tävlingen. En gång för alla ville man nu gå till botten med de svävande dubier som fanns kring Umedalens tävlande.

Tage Ericson (1898-1960) var en respektingivande auktoritet: vice ordförande i Svenska Idrottsförbundet (blivande ordförande), Stadion-chef, medlem av IAAF:s regelutskott och civilingenjör - en mer meriterad kontrollant var svår att finna.

Kvällen är småkyllig men 10 413 begeistrade åskådare applåderar varmt Bosses härliga kämpaglöd och rekordhunger, i sitt näst sista kast vräker han på med hela 58,57, det näst bästa resultat som officiellt noterats bakom Blasks världsrekord (59,00). Umedalen gör ett blekt intryck, han får inte tekniken att stämma och når som bäst 53,79, Filip Karlsson blir trea på 53,02 och Evert Linné fyra på 51,72. Samtliga kastar med Eriks blankvita slägga, för veteranen Linné går det helt snett, han får iväg redskapet ut ur kastsektorn och träffar en blomkruka i farlig närhet till längdhoppsgropen. *"Fick inte alls samma känsla som vanligt - släggan kändes helt annorlunda"*.

Direkt efter tävlingens sista kast stegar den reslige Tage Ericson myndigt över Slottsskogsvallens djupgröna matta och tar om hand den blankvita rekordsläggan - det ligger spänning i luften!

"Ledsen Bo - innan vi riktigt kan jubla över ditt fina rekord måste vi kolla detta redskap".

Med in i rummet under presstornet, där våg finns, medföljer Martin Jansson, Umedalen, Bo, GP-journalisten Lennart *"Duke"* Crusner samt en i hast tillkallad fotograf. Funktionärerna Hilding Persson och Folke Severinsson lägger på fem plus två kilo, vågskålen tyngs ner, på motsatt sida lyfter rekordsläggan - väger alltså mindre än sju kilo!

Skandalens vidd börjar anas men Tage Ericson behåller sitt orubbliga lugn: *"Har ni vikter för mer exakt vägning?"*

Jo, det fanns och efter nervöst trixande med småvikter hörs han med bestörtning konstatera: *"Släggan väger bara 6,802 gram, det är 455 gram för lite!"*. Hur han än vänder och vrider får han samma resultat.

"Var det den här släggan du vägde in innan tävlingen?" frågar han Umedalen. *"Ja, jag har bara den"*. Ett panikens halmstrå: *"kan det vara något fel på vågen?"* *"Nej, nej detta är absolut tillförlitliga grejor!"* Severinsson och Persson skakar bestämt på sina huvuden. Att släggan skulle ha "lättat" under själva tävlingen är en utopi, Tage Ericson går metodiskt vidare och frågar om han får undersöka Eriks väska.

"Varsågod" svarar denne lugnt. Situationen börjar nu bli pinsamt dramatisk, gemensamt går man in i omklädningsrummet, men i väskan hittas inget anmärkningsvärt. I samma veva kallas till prisutdelning, Umedalen känner uppenbar lättnad över att för en stund få slippa ur Tage Ericsons järngrepp.

Journalistådran får dock Crusner att diskret dröja sig kvar och ta sig friheten undersöka Eriks kläder, och där, instucken i ett byxben, hittar han en andra vitlackad slägga! Katastrofen är ett faktum - för formens skull ställer Tage Ericson frågan till Umedalen om det är hans slägga.

"Ja, ja, ja - nu är det slut", hans enstaviga svar är knappt hörbart, blicken tomt frånvarande, han är i svårt chocktillstånd. Denna brutala konfrontation hade han ingen uttänkt beredskap för!

Vid vägning visar sig denna slägga hålla den korrekta vikten 7,260 kg, utan tvekan är det den han vägt in och sedan bytt ut! Den är förvillande lik den falska, målad i samma vita lackfärg och därtill i sitt ytskikt försedd med små identiska stötmärken, utan tvekan en förslagen förfalskning! Timmen innan tävlingen hade han varit envist angelägen att få den vägd. Därefter hade han, som brukligt, själv haft hand om den och utan svårighet kunnat byta mot den "lätta" kopian.

"Jag ville inget säga när Bo kastade så bra" entonigt upprepar han detta mekaniska svar.

Bo är uppbragt men samtidigt lättad: *"jag har haft mina misstankar om någon sorts fuffens, men det här trodde jag aldrig, nu måste jag tyvärr ila iväg till mitt nattskift på Tullen"*.

Livstids avstängning

Umedalens fusk skakade hela vår idrott. Denna affär bedömdes som betydligt allvarligare än proffsrafsten året innan, nu rörde det sig om ett svek mot idrottens grundidé: den ärliga kampen på lika villkor. Inom Umedalens IF och MAI rådde chock och förstämning, man hade mycket svårt att sätta den godmodige Erik i en roll som förslagen fuskare. Man försvarade ingalunda hans gärning, men avstod från att delta i det gatlopp Idrottssverige uppbyggade, Skånes friidrottsförbund vägrade annullera hans distriktsrekord på 56,79.

Svenska Idrottsförbundet agerade dock med kraft, den 2 augusti meddelades domen: *"livstids avstängning från tävling, uppvisnings- och instruktörsverksamhet, svenska rekordet från 1944 annullerat"*.

Däremot fick Erik, efter ingående diskussion, behålla sin SM-titel från 1946, det ansågs att han omöjligt kunnat fiffla med redskapet vid detta tillfälle. Tävlingens sekreterare John Sällström vidhöll att endast en slägga använts och att han personligen handhaft denna efter förmiddagens invägning på Stadion och kvältävling på Östermalms IP.

Evert Linné framförde dock en avvikande mening: *"vi fick kasta med egna redskap, men det gjorde inte alla. Efter förmiddagens vägning på Stadion bar vi släggorna själva de 200 metrarna till och från kvalet på Östermalms IP, ingen ytterligare kontroll gjordes inför kvällens final"*. Vem talade sanning - den "petade" kriminalaren eller den generade tävlingsledaren? Ville man från förbundshåll lägga locket på en pinsam skandal?

En inkonsekvens i Förbundets agerande finns i att Erik Umedalens segerresultat 55,92 inte finns med i statistiken över bästaresultat genom alla tider, där representeras han av sina 53,54 från Oslo-EM.

Vid totalt 47 tävlingar överträffade han detta EM-resultat, hade det varit möjligt att fuska vid alla dessa tillfällen? Sannolikt inte, men flertalet var småtävlingar av närmast "intern" klubbkaraktär och det förefaller märkligt att han vid sina tre landskamper 1945 och 1946, när gemensamma Förbundssläggor användes, som bäst nådde 50,86.

Vid landskampen i Helsingfors kastade han den 2 augusti 1946 med finska Förbundets slägga 50,86, veckan senare vid SM på Stadion 55,92 – Bosses resultat vid de båda tillfällena: 53,74 respektive 54,82! Vid sina SM-

framträdanden presterade Umedalen 1942 – 1946: 50,17 (3) - 46,17 (7) - 52,29 (2) - 51,47 (2) och 55,92 (1). Hans resultatförbättring 1946 är iögonfallande!

Mysteriet Umedalen

Hur kom det sig då att han började fuska? Han var praktiskt lagd, hade tillgång sjukhusets verkstadsutrustning och ägde en fiffig kreativitet som underblåstes av flammande entusiasm. Mellan honom och den absoluta toppen fanns endast Bo Ericson, nog var det frestande att ta varje knep till hjälp för att kunna ta det sista svåra steget upp på släggtronen! Omdömet grumlades av resultatförbättringens eufori, drömmen om det perfekta kastet fick honom att som en manisk spelare vilja satsa i det oändliga - varje försök en ny chans!

"Jag fuskade inte medvetet, vid ett träningskast släppte spärren som höll blyinnehållet i släggan på plats. Jag smälte då om detta innehåll men fick troligtvis inte tillbaka allt".

Förklaringen låter naiv, höljet var nedslipat och försett med stötmärken förvillande lika de som fanns på den regelrätta släggan. Vi levde i en tid av godtrogenhet och den nästan obefintliga kontrollen av redskapen lockade till manipulation, när utbyteskonceptet visat sig hålla vid något tillfälle blev han allt djärvare! I vågskålen låg ära och bekräftelse på de egna släggteorierna, några ekonomiska motiv fanns dock inte: *"Erik var mycket blygsam med sina reseersättningar och glad som ett barn över det enklaste pris"*.

När började han då fuska? Min teori är att han, när tillfälle bjöds, under ganska lång tid tog chansen. Bo Ericson sade vid flera tillfällen att Umedalen knappast var god för mer än 52-53 meter med regelrätt redskap, med den teorin skulle falsarierna kunnat ha börja redan 1944.

Efter skandalen antog han efternamnet Myrskog och flyttade med sin familj till Järvsö i Hälsingland, senare till Sem utanför Östersund. Travhästar blev hans nya vurm och under flera år var han framgångsrik tränare. Intresset för slägga släppte han inte, ännu i 50-årsåldern kastade han 50 meter på träning. Erik Umedalen-Myrskog gick bort i cancer år 1972.

"Bosse kastade i rena ilskan" .

Bosses ansvar för släggskrået var stort, efter avslöjande av Umedalen bet han samman för att återupprätta hedern. Onsdagen den 6 augusti, vid en småkyllig Stadiontävling, presterar han *"i rena ilskan"* sin bästa serie under hela karriären: 55,88 – 57,19 – 56,49 – 56,82 – 53,52.

Hans andra kast är nytt svenskt rekord, efter annulleringen av Umedalens 56,98 från 1944 hade hans egna 56,66 från 1941 återinträtt som rekord, nu överträffade han detta med dryga halvmeter. Rekordkastet var ingalunda perfekt: *"dåligt fäste för vänsterfoten och utkastet decimetern från ringkanten, men när sista draget kändes ända ner i hälen och släppet koordinerade visste jag att det skulle bli långt ändå"*.

Nervösa minuter följer, den erfarna kastledaren Acke Johansson lämnar inget åt slumpen, det drar ut på tiden med rigorös rekordprocedur.

"E're Umedalens slägga du har kastat me?" hörs från läktaren. Bo är illa berörd, känner stor oro över att något oförskyllt skall ha gått snett och att ny vanära skall kastas över hans kära slägga. Äntligen nickas bifall – allt är i sin ordning han får sitt hett eftertraktade rekord.

"Känns otroligt roligt, hoppas nu jag kan gå vidare, i nästan sex år har jag kämpat för att komma över mina 56,66 – nu är det gjort!"

Stilfullt radar han upp segrar i landskamperna mot Finland och Övriga Norden samt SM.

1947 inför "Track & Field" sin årliga världsranking, i denna återfinns Bo som nr 5, före sig har han tre tyska kastare (Lutz, Hein och Storch) samt ungraren Imre Nemeth. Tyskarna var utestängda från OS-deltagande - visst var Bo en het medaljkandidat.

"1948 kommer att bli min sista säsong, jag satsar allt på en värdig avslutning i London!"

Olympiasäsong med förhinder

Under vintern 1947/48 är han flitigt i elden. *"Jag koncentrerar mig på snabbhet och styrka, tekniken har jag"*. Simning och terränglöpning i måttliga doser kompletterade den gängse släggträningen. Inga inomhushallar fanns att tillgå men Bo hyrde in sig i ridhuset på Kviberg och kastade frekvent med 15-kilosvikten. *"Världsrekordet"* i denna föga utövade gren låg på 17,79 innan Bo kastade 18,20 och därefter ytterligare någon meter! *"Viktkastning är bra för skuldror och höfter - rephoppning, sprinterstarter och häcklöpning över låga häckar ger benspänst"*.

I All Sports marsnummer 1948 skriver han en insiktsfull artikel om ett tvåveckors *"rekreationsläger"* i Vålådalen. *"Här bygger vi vår OS-form under allvar och lek – fjällets stillhet skänker en harmoni som balanserar kravfyllda förväntningar"*. Mellan raderna kan en undermedveten prestationsångest anas, han hade spant upp sitt målsnöre och ville så gärna bryta det som segrare.

Under våren börjar dock besvärligheterna, han drabbas av nedbrytande förkylning som övergår i luftrörskatarr och bihåleinflammation. Kroppen hamnade i obalans, en inre press fick honom att fortsätta träna halvkrasslig, slutligen drabbades han också av magbesvär.

Hälsobekymren skapar pressande osäkerhet, försäsongen ger inga positiva besked, han har ytterligt svårt att nå över 53 meter. Men 54,26 på Slottsskogssvallen den 11 juli får det att ljusna: *"känns lätt och ledigt – formen äntligen på väg"*.

Fredagen den 23.7, dagen innan avfärden till London, genrepar delar av olympiatruppen i Borås. Einar Söderqvist vinner på storfina 54,84, Bo når bara 53,79, *"jätteroligt för Einar – själv fick jag ingen snärt i sista svepet!"* Denna dag gjorde den 27 årige Söderqvist sitt livs kast, längre än så skulle han aldrig komma under sin elitkarriär 1944 – 1953.

Så en blixtnöje från klar himmel: *"Nytt världsrekord - Imre Nemeth 59,02!"*
Med 2 cm hade han överträffat Karl Hein från 1938 – tala om psykologisk krigföring!

Den vemodiga olympiaden

Släggfinalen avgjordes lördagen den 31 juli, första tävlingsdagen. London upplevde under veckan innan en värmebölja man inte haft maken till sedan 1911, i denna bastuhetta sökte Bo komma tillrätta med sin teknik. Hans optimism var inte att ta fel på: *"känns bra – har varit över 58 ett par gånger"*.

Sanningens minut nalkades - slutpunkten i Bosses långa släggkarriär. Kvaltävlingen vållade inga bekymmer både han och Söderqvist gick vidare till de åtta som skulle få göra de sista sex finalkasterna.

Storfavoriten Imre Nemeth, 15 kg tyngre nu än när han fick stryk av Bo i Oslo 1946, visade inga finalnerver, han kastade robotmässigt säkert och vann en solklar seger på 56,07. Bakom honom överraskade okände jugoslaven Gubijan med att ta silver på 54,27, därefter blev det en tätare kamp om bronset. Bo ville så mycket, men snärten i *"sista svepet"* fanns inte, hans sjätteplacering blev en enorm besvikelse. Känslan av teknisk harmoni fanns inte, att under anspänning kasta på kraft ger inga toppresultat.

Bronset gick till amerikanen Bennet på 53,73, Bo hade som sexa 52,98. Det skiljde visserligen bara 76 cm till medaljen, men den kändes ändå avlägsen. Kastserien var jämn utan riktig udd: 52,98-52,20-52,67-52,95-52,98 och 50,54. I sitt sista kast gör han ett desperat försök till kraftsamling men får iväg släggan för högt. *"Kände att jag inte hade någon kraft – kanske har hettan lakat ur min kropp både fysiskt och mentalt."* Einar Söderqvist blir åttonde på 51,48.

Efter hemkomsten kopplade han under en dryg vecka av från träning och tävling, kanske var det då han förstod att kärleken till släggan var större än han anat. Kände han lättnad över att pressen inför London nu inte längre fanns?

"Kan inte lägga upp med denna besvikelsens final – jag satsar minst ett år till!"

Var det detta beslut som fick honom att känna ny tävlingsglädje?

Säsongavslutningen blir av yppersta märke med SM-seger (53,99), seger i Finnkampen (54,61 och revansch på OS-femman Tamminen), 55,36 på Slottsskogsvallen med seger före OS-fyran Sam Felton (53,36) och slutligen ett årsbästa på 56,28 i säsongens elfte timma.

Hela Idrottssverige gladdes åt att få ha kvar härlige Bosse i sina aktivas led!

Utan mental press

"Idrotten var en större del av mitt liv än jag tidigare insett, jag kände mig inte redo att sluta efter det mediokra fjolåret. I vinter har jag tagit träningen mer som en lek och har funnit en bättre harmoni i tillvaron, vi får se vad säsongen kommer att bjuda på" sa Bo i en vårintervju.

Sin nationella särställning behöll han med bred marginal, internationellt tappade han dock mark. Nu började öststaterna sin frammarsch och i Norge gjorde 24-årige Sverre Strandli ett sensationellt genombrott.

Vid SM 1949 visade Bo gammal god klass, vann på 54,38 för Einar Söderqvist (50,61) och Filip Karlsson (50,38). Seger blev det också i den konstruerade matchen Norden - USA, däremot fick han ge sig för Sverre Strandli i landskampen mot Norge (56,02 mot 54,14).

Den svenska släggstandarden tog ett steg tillbaka, endast 6 man orkade över 50 meter 1949, Bo toppade med sina 54,79.

1950 försvarade han med möda sitt SM-tecken, Filip Karlsson ansatte svårt och ledde fram till sista kastet då Bo lyckades passera med futtiga 17 cm (50,56 mot 50,39).

Bosses imponerande rad av landskampssegrar var nu över, i Finnkampen fick han stryk av Tamminen (52,87 – 51,27). Ingen svensk släggrepresentant skickades till EM i Bryssel där Strandli vann på 55,71. Svenska årsstatistiken toppades av Bo på beskedliga 53,29, ingen ljusning kunde skönjas i släggmörkret, sju man över 50 meter kunde noteras.

1951 gjorde Bo sina sista landskamper, mot Finland i Helsingfors blev han sexa på 51,16, mot Tyskland på Stadion fjärde på 53,05 och mot Frankrike i Paris tredje på 50,46. Resultaten talar för sig själva, Bo satsade inte lika hårt som tidigare och hade dessutom haft fortsatta problem med sjukdomar. Men vid SM tog han sig samman och vann på 53,58 före norrlandslöftet Allan Ringström (53,13). I landskampen mot Norge ställdes Bo utanför laget, en landslagskarriär som inleddes 1940 och omfattat 22 matcher, varav 16 segrar, var därmed tillända.

1952 hade 60 meter blivit vardagsmat i den internationella toppen, Sverre Strandli satte nytt världsrekord med 61,25 men misslyckades vid OS i Helsingfors. Ingen svensk kastare ansågs kvalificerad, samtliga medaljer gick till Christmann-adepter ungraren Joseph Csermak segrade på 60,34 före Karl Storch och Imre Nemeth.

Vid SM på Stadion fick Bo stryk av Allan Ringström (52,33 mot 50,07) och på tredje plats uppenbarade sig 23-årige Birger Asplund (49,47). Den sistnämnde skulle bli Bosses arvtagare med 15 raka SM-tecken åren 1954 – 1968 och en förbättring av det svenska rekordet från 57,19 till 66,37 (1964). Asplund hade av entusiasten Hugo Sjöblom övertalats att börja kasta slägga våren 1950 och resultaten lät inte vänta på sig! Vid Göteborgs DM noterade Bo sitt bästa resultat 1952 när han överlägset vann på 53,55. Med den noteringen blev han tvåa i Sverigestatistiken bakom Einar Söderqvists 54,66.

1953 gjorde Bo sin sista elitsäsong, med en kämpainsats knep han SM-bronset (50,35) bakom Allan Ringström (53,00) och Birger Asplund (51,60). De båda sistnämnda hade nu blivit honom konstant övermäktiga. I Sverigestatistiken belade Bo med sina 52,84 en fjärdeplats.

Cirkeln var sluten, 1939 hade han SM-debuterat med en bronsplats (49,34), 14 år senare räckte dryga metern längre för samma placering, svensk släggkastning hade knappast revolutionerats under hans era.

1954 flyttar Bo till Västerbotten och återfinns i Skellefteå AIK, samtidigt överger han Tullen för byggbranschen. Sin kära slägga kan han dock inte överge, det blir tävlingar på distriktsnivå men det räcker ändå till en åttondeplats i Sverigestatistiken med 50,74. 1955 är han med sina 47,32 27:e man, samtidigt tangerar Birger Asplund hans svenska rekord på 57,19. 1956 återfinns Bo i Bodens Bandyklubb och vinner DM för Norrbotten på

44,44, i Sverigestatistiken är han 29:e med 46,42.

Entusiasterna Hugo Sjöblom hade planterat ett genuint släggintresse i Norrland, statistiken visar på många löften som tyvärr försvinner när Sjöblom i mitten av femtiotalet drar sig tillbaka.

I början av 60-talet flyttade Bo från Kiruna till Stockholm, han var då sedan flera år etablerad som byggkontrollant inom HSB. Intresset för idrottsgemenskap under gemytliga former fanns kvar, han initierade Sällskapet Badarbröderna som under många år samlades under aktiviteten *"att i Åkeshovsbadet varje helgfri tisdagsmorgon kl 06.30 genomföra badmorgon med enkla tävling"*.

Några reflektioner

I mängder av intervjuer klagar Bo över bristen på kvalificerade tränare och gemensamma träningsläger. Hur bra hade han kunnat bli om Christmann på sitt unika sätt kunnat anpassa hans teknik till hans fysiologiska förutsättningar?

Efter genombrottet 1941 gick Bo trots allt endast blygsamt framåt (56,66-57,19) sannolikt hade Christmann kunnat utveckla honom ytterligare! 1942 utkom hans bok "Hammerwurf" och 1947 en instruktionsfilm som fick stort genomslag i Östeuropa, under femtiotalet försköts släggherraväldet kraftigt österut.

1942 hade den 47-åriga Christmann skickats till östfronten, 1946 återvände han svårt tård till Tyskland efter tre år i rysk fångenskap och blev då inlagd på ett engelskt militärsjukhus. En officer kände igen honom och engagerade honom inom de allierades idrottsverksamhet, 1947 kunde Christmann återuppta sin roll som släggtränare. 1951 skadades han svårt av en slägga i huvudet, men kom tillbaka efter månader på sjukhus.

På ett drygt år gjorde hans teknik ungraren Imre Nemeth till dominerande världskastare, 1953 kontaktades han av amerikanen Harold Connolly och förvandlade denne från medelmått till OS-segrare i Melbourne 1956. Connolly, med irländska farföräldrar, förbättrade i etapper världsrekordet från 68,68 till 71,26 (1965). Connolly vidareutvecklade Christmanns teknik genom att under sista rotationsvarvet släpa släggan lite mer bakom sig och därmed i själva utkastet få till en extra katapulteffekt. *"Med denna finesse höjer jag utkasthastigheten från 70 till 90 km – det gör minst 10 meter i kastlängd"*.

Om Bo i sina formbara år sluppit krigets isolering är det min klara uppfattning att han med sitt öppna sinne, sin entusiasm och sitt blixtrande tävlingshumör hade blivit en 60-meterskastare!

Den 14 februari 1970 gick Bo Ericson bort. En genuin kämpe, som med sina höga ideal och sin sprittande idrottsglädje blev till ett tidlöst föredöme, lämnade oss i alltför tidiga år.

Bo Ericsons prestationer:

- * 10 SM-titlar 1941 – 1951 (ej 1946)
- * Europamästare 1946
- * OS-sexa 1948
- * 16 landskampssegrar på 22 starter
- * Svenska rekord 56,66 (1941) och 57,19 (1947)
- * Landslagets kapten 1946 – 1949
- * Stor Grabb nr 103 (1943)

Artikeln är publicerad i Idrottsarvet 2008. Idrottsmuseet ligger på Kviberg